

[Justitsministeren]

har for øje, at én ting er, hvad der falder i øjnene, én ting er, hvad en ophidset situation måske kan give anledning til, en helt anden ting er, hvad fornuftig eftertanke viser er rigtigt eller forkert.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Jeg vil helst forstå ministerens sidste bemærkninger sådan, at han i virkeligheden er temmelig enig i, at det, der er megen brug for, er at fjerne angsten ved at give noget oplysning.

Det, jeg i øvrigt tog ordet for nu, var, at jeg selvfølgelig har læst, at dagsordenen bl. a. siger, at disse elementer kan være en øget indsats fra politiets side, en skærpelse af straffen for visse voldsforbrydelser. Det er selvfølgelig også, hvad den socialdemokratiske ordfører, når man spurgte ham i sidegangen, gav som forklaring på, at der ikke skulle være nogen modstrid mellem ordførertalen og denne dagsorden.

Nu har vi talt lidt om medierne i dag, og jeg vil godt vove et gæt. Jeg vil godt vove det gæt, at de fleste af massemediernes udlægning af denne dagsorden vil blive, at det store flertal efter denne debat gik ind for mere politisk og strengere straffe i voldssager. Dette »kan være« forsvinder i de fleste af medierne. Det vil blive det, der står tilbage. Vi ved det ikke i aften, men vi ved det i morgen og i overmorgen. Nu kan vi se, hvem der får ret i den sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg skal udsætte afstemningen om de stillede dagsordensforslag til tingets næste møde.

Meddelelse fra formanden:

Første næstformand (Enggaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af 6. december meddeler miljøministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet.

(Lovforslag nr. L 79).

I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Fastsættelse af betaling for børns ophold i daginstitution).

(Lovforslag nr. L 81).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (10/12 79):

Udtræder: Søren B. Jørgensen

Nyt medl.: J. K. Hansen

Udtræder: Eggert Petersen

Nyt medl.: Hans Jørgen Jensen

Udv. ang. videnskabelig forskning (10/12 79):

Udtræder: Eggert Petersen

Ny stedf.: Hans Jørgen Jensen

Arbejdsmarkedsudvalget (10/12 79):

Udtræder: J. K. Hansen

Nyt medl.: Heinesen

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg skal herved tillade mig for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet.
(Lovforslag nr. L 79).

Lovforslaget har til formål at forbedre beskyttelsen af havmiljøet, således at alle former for forurening af havet, der stammer fra skibe og platforme, underkastes regulering, og således at myndighedernes muligheder for at forhindre og bekæmpe forurening af havet forbedres.

Forslaget er sammen med det af miljøministeren samtidig fremsatte forslag til lov om skibes sikkerhed m. v. en forudsætning for, at Danmark kan tiltræde den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe af 1973 med senere ændring (MARPOL-konventionen), der er udarbejdet af FN's mellemstatlige rådgivende Søfartsorganisation (IMCO).

Baggrunden for konventionen er, at der internationalt har været en stadig stigende

[Miljøministeren]

erkendelse af nødvendigheden af et globalt samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af forureningen af havene.

Den voldsomme vækst i den internationale søtransport og – i de seneste år – udnyttelsen af havbundens olie- og gasforekomster har ført til, at havet, kysterne og strandene, som udgør et væsentligt led i befolkningens erhvervsmæssige og rekreative liv, er udsat for en forøget risiko for omfattende skader. Selv om vi her i landet har undgået de alvorlige ulykker, der i andre lande har betydet både væsentlige økonomiske tab og alvorlige skader på dyreliv og rekreative værdier, så har en række uheld i danske farvande i form af grundstødninger og kollisioner understreget, hvilke farer der truer det danske havmiljø.

Regeringen har iværksat et omfattende arbejde for at udbygge og forbedre sejlads-sikkerheden i de danske farvande, et arbejde, der skal ses i sammenhæng med miljøstyrelsens igangværende udbygning af beredskabet til bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening.

Den dramatik, der ofte omgiver søulykker, må imidlertid ikke skygge for den kendsgerning, at langt den overvejende del af forureningen af havet stammer fra andre kilder.

Ser man alene på den del af havforureningen, der stammer fra skibe og platforme, vil det også være en fejlurdering at gøre søulykkerne til det afgørende problem. Størsteparten stammer fra den normale drift af skibe, dvs. fra udtømminger, som foretages som led i den daglige drift af skibe, f. eks. tankvask på olie- og kemikalietankskibe og bortskaffelse af kloakspildevand og affald.

Isoleret set har den enkelte stat kun få muligheder for at begrænse denne type af havforurening. Effektive fremskridt kan kun ske som led i et internationalt samarbejde. Det første skridt mod globale forholdsregler blev taget i 1954 i forbindelse med vedtagelsen af den internationale konvention til undgåelse af forurening af havet med olie (OILPOL-konventionen), der imidlertid kun omfattede udtømminger af de tunge olietyper. Det var derfor et afgørende gennembrud, at MARPOL-konventionen af 1973 omfattede ikke blot alle olietyper, men også regler om skadelige flydende stoffer, som transporteres i bulk, om skadelige stoffer i emballeret form og om kloakspildevand og affald.

En række tekniske problemer medførte, at konventionen kun blev ratificeret af et fåtal af stater. Disse problemer er imidlertid søgt løst ved en ændring i 1978, i hvilken forbindelse medlemslandene blev opfordret til at tiltræde konventionen inden juni 1980, således at konventionen kan træde i kraft i juni 1981.

Om lovens indhold er der givet en kort redegørelse under de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Jeg vil dog gerne fremhæve, at der nu er sket en administrativ forbedring ved en samling af al hidtil gældende lovgivning om forebyggelse af forurening fra skibe og platforme i én lov. Således er ikke alene den gældende olieforureningslov, men også dumpningsloven og loven om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet (Østersøloven) indarbejdet i det foreliggende lovforslag. Dermed vil al havforurening, der stammer fra skibe og platforme, være reguleret i én lov, på samme måde som den havforurening, der stammer fra land, er reguleret i miljøbeskyttelsesloven.

I overensstemmelse med reglerne i MARPOL-konventionen indebærer lovforslaget på en række punkter en skærpelse i forhold til den hidtil gældende lovgivning og dermed en væsentlig forbedret beskyttelse af havmiljøet. Således åbnes der muligheder for at fastsætte skærpede bestemmelser for en række såkaldte »særlige havområder«, hvor det af hensyn til f. eks. ringe vanddybde, langsom vandudskiftning, områdets klima og topografi må anses nødvendigt at indtage en særlig restriktiv holdning. »Østersøområdet«, der i denne henseende omfatter Østersøen, bælterne, sundet og Kattegat, er udpeget som et »særligt havområde« og indtager hermed en særstilling.

Der er her en nær sammenhæng mellem Østersø-konventionen og MARPOL-konventionen. Til opfyldelse af Østersø-konventionen, der følger reglerne i MARPOL-konventionen, vedtog folketinget allerede i 1975 Østersøloven. Som følge af, at ikke alle de 7 deltagerlande har tiltrådt Østersø-konventionen, er loven ikke trådt i kraft på indeværende tidspunkt. Det forventes imidlertid, at Vesttyskland som det sidste land vil ratificere konventionen omkring årsskiftet. De særlige regler i Østersøloven er som nævnt nu indarbejdet i det foreliggende lovforslag.

[Miljøministeren]

Lovforslaget indeholder en række skærpede bestemmelser om udtømning af olie. På dansk søterritorium er enhver udtømning forbudt. Det er en forudsætning for lovlig udtømning, at der benyttes særlige kontrol- og overvågningssystemer.

En række kemikalier udgør en mindst lige så alvorlig trussel mod havmiljøet som olie. Lovforslaget indeholder derfor bestemmelser, der bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om udtømning af flydende stoffer afhængigt af, hvor skadelige disse stoffer er.

Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser om farlige stoffer i emballeret form og om udtømning af kloakspildevand og affald. Skærpede regler for udtømning i havet forudsætter, at der i havene etableres anlæg til modtagelse af olie- eller kemikalieblandet tankskyllevand, kloakspildevand, affald m. v. En bemyndigelse til ministeren om oprettelse af sådanne modtageanlæg i havnene indgår i lovforslaget.

Som allerede nævnt er dumpningsloven indarbejdet i lovforslaget. I modsætning til dumpningsloven kræves der dog efter lovforslaget tilladelse til enhver form for dumpning, ligesom der kræves tilladelse til enhver form for afbrænding af affald på havet.

I lovforslaget indgår en bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte regler om udledning af skadelige stoffer, som er en direkte følge af borevirksomhed. Bemyndigelsen skal ses i sammenhæng med lovforslaget om off-shoreanlæg (boreplatforme), der er under udarbejdelse i energiministeriet.

Lovforslaget indeholder endvidere en bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte regler til forebyggelse og forhindring af forurening af havet med energi m. m. Udformning af sådanne regler vil blive forhandlet med energiministeren og øvrige relevante myndigheder og organisationer.

Lovforslaget fastsætter en række nye og skærpede bestemmelser om indberetning, om indgreb og om kontrol, som har til formål at sikre, at der hurtigt og effektivt kan iværksættes de nødvendige foranstaltninger, såfremt der er sket en søulykke og der er fare for forurening af havet. Således som reglerne er udformet, vil der i særlige tilfælde kunne blive tale om indgreb over for fremmede skibe også uden for dansk søterritorium.

Bestemmelserne omfatter også indgreb over for platforme. Sådanne indgreb vil – i

det omfang dette er muligt af hensyn til den hast, der i ekstreme situationer kan være nødvendig – ske efter samråd med energiministeren.

Endelig er det fundet hensigtsmæssigt at lovfæste beredskabet til bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening. Jeg finder denne lovfæstelse værdifuld, idet erfaringerne fra de seneste års tankskibsuheld har vist, at det er vigtigt, at opgavefordelingen på forhånd er afklaret. Effektive bekæmpelsesforanstaltninger vil i givet fald afhænge af, om iværksættelse kan ske med yderst kort varsel.

Lovforslaget indeholder en række bemyndigelser. Disse bemyndigelser er indføjede, dels fordi det er mindre hensigtsmæssigt at lade alle detaljerede, tekniske bestemmelser indgå i loven, og dels fordi det på denne måde vil være muligt at indarbejde kommende ændringer i de internationale konventioner og hermed imødekomme den teknologiske og miljømæssige udvikling. Udformningen af nærmere regler i bekendtgørelsesform i medfør af disse bemyndigelser vil ligesom lovforslaget blive forhandlet med de interesserede myndigheder og organisationer.

Gennemførelsen af dette forslag vil medføre en vis forøgelse af de statslige udgifter, som efter en indkøringsperiode på ca. 3 år vil beløbe sig til ca. 1,1 mill. kr. pr. år. En væsentlig del af disse udgifter vil dog blive modsvaret af forøgede indtægter, idet det er hensigten, at udgifterne til modtageanlæg i havnene skal finansieres over skibs- og vareafgifterne.

Jeg vil gerne understrege vigtigheden af, at Danmark tiltræder MARPOL-konventionen. Dette kan dels begrundes med de utvivlsomme fremskridt i beskyttelsen af havmiljøet, som konventionens regler indebærer. Hertil kommer, at selve udviklingen af det internationale samarbejde på dette område er af stor betydning for Danmark. Folkeretten sætter snævre grænser for de skridt, der ensidigt kan tages fra dansk side for at beskytte de på en gang stærkt trafikerede og sårbare danske farvande. Skal havet, kysterne og strandene kunne benyttes til erhvervsmæssige og rekreative formål, må en fortsat udbygning af de internationale regler være en helt afgørende faktor i en dansk havmiljøpolitik.

Med disse bemærkninger skal jeg, idet jeg i øvrigt skal tillade mig at henvise til lovforslagets bemærkninger, anbefale lovforslaget

[Miljøministeren]

til folketingets velvillige behandling og vedtagelse.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Herved tillader jeg mig for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Fastsættelse af betaling for børns ophold i daginstitution).

(Lovforslag nr. L 81).

Forslaget sigter mod at fjerne den usikkerhed, der har været med hensyn til forståelsen af bilstandslovens § 73, navnlig efter at folketingets ombudsmand den 3. oktober 1979 har givet en redegørelse om dette fortolknings-spørgsmål i anledning af en klage over socialministeriets bekendtgørelse af 15. marts 1979 om betaling for ophold i daginstitutioner m. v. for børn.

Bilstandslovens § 73 – der fik sin nugældende formulering under folketingsbehandlingen af bilstandslovsforslaget – indeholder dels en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler for forældrebetalingen, dels nogle retningslinjer for, på hvilket niveau denne betaling skal ligge set på baggrund af udgifterne for det offentlige ved at drive disse daginstitutioner.

Socialministeriet har ikke fundet, at ordlyden af § 73 var til hinder for at imødekomme et ønske fra kommunernes side om en betalingsbekendtgørelse, der gav dem mulighed for efter eget valg at fastsætte forældrebetalingen enten på grundlag af udgifterne i den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige udgifter i institutioner af samme type i kommunen. En sådan regel blev derfor indsat i betalingsbekendtgørelsen af 15. marts 1979.

Folketingets ombudsmand har udtrykt betænkelighed ved denne fortolkning, men har samtidig fremhævet, at spørgsmålet er tvivlsomt, og at reale grunde taler for socialministeriets fortolkning – navnlig den centrale pladsanvisning, som er indført med bilstandsloven.

* På denne baggrund foreslås en ændret formulering af bilstandslovens § 73, der tydelig-

gør rammerne for de nærmere regler for forældrebetalingen, som fastsættes af socialministeren.

Samtidig foreslås en ny regel om fastsættelse af taksten for forældrebetalingen for ét regnskabsår ad gangen på grundlag af daginstitutionernes budgetter. Ordningen er resultatet af drøftelser med repræsentanter for kommunerne, og den betyder, dels at forældrene kan indstille deres økonomi på en fast takst et helt år ad gangen, dels at kommunerne undgår administrativt besvær med reguleringer af betalingen i årets løb og i højere grad kan anvende maskinelle hjælpemidler i forbindelse med opkrævningen af betalingen.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anmode om tingets hurtige og velvillige behandling af dette forslag; som kan træde i kraft straks ved bekendtgørelsen i Lovtidende, for så vidt angår den del af forslaget, der består i en tydeliggørelse af § 73, mens den nye regel om takstfastsættelse for ét regnskabsår ad gangen af tekniske årsager først kan få virkning fra og med regnskabsåret 1981.

Lad mig tilføje, at der jo kan fremføres mange ideer om ændringer i bilstandslovens regler om daginstitutioner og andre pasningsmuligheder for børn, f. eks. samspillet mellem dagpleje og institutionsophold. Socialministeriet har iværksat en række undersøgelser på dette område, og dette kan resultere i et lovforslag senere i folketingssamlingen. Det fremsatte lovforslag har alene det begrænsede formål at løse en fortolknings tvivl, som bør bringes ud af verden snarest muligt.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Enggaard):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 12. december 1979, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen oplåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.22